

Aan het Gemeentebestuur van Dalfsen

Dalfsen, 1 Augustus 2015

Betreft: Mantelzorgbeleid in de gemeente Dalfsen 2016-2020

Geachte gemeenteraad en college van B&W van Dalfsen,

Ik heb ernstige kritiek op uw voorgenomen mantelzorgbeleid 2016-2020. In uw nota, '2016-2020 Vrijwilligersbeleid Mantelzorgbeleid', geeft u blijk dat geen idee hebt wie mantelzorger is en wat de mantelzorg inhoudt.

Mijn boosheid en onbegrip richt zich met name op de "brede" definitie van de mantelzorger die Dalfsen hanteert; Op blz. 7 van de nota schrijft u: 'de mantelzorger is iemand die er voor kiest om een naaste met hulp te ondersteunen. Hulp in de breedste zin van het woord: van lichamelijke verzorging tot iemand emotioneel ondersteunen'. En verder: 'Voor de lengte en de intensiteit van de hulp geldt, dat de hulp boven de gebruikelijke hulp uitstijgt'. In Dalfsen wordt je mantelzorger door je als mantelzorger te melden, blz. 17 van de nota.

In het ARCON onderzoek 'Vrijwillig Dalfsen, Stand van zaken' van mei 2015 wordt onder mantelzorg verstaan: 'De onbetaalde hulp van familieleden, vrienden, bekenden die hulp nodig hebben', en vervolgens worden er 13 'vormen van hulp' gegeven, die ieder voor zich als mantelzorg wordt beschouwd. Uit de resultaten: 'De respondenten die mantelzorg verlenen doen dit tussen de 1 en 98 uren in de week'.

Ik ben van mening dat het begrip 'mantelzorg(er)' enkel en alleen gebruikt mag worden voor de zorg van een 'naaste' met 'een chronische ziekte en/of handicap'. De mantelzorger wordt mantelzorger omdat een naaste chronisch ziek wordt en/of gehandicapt is geraakt. De mantelzorger kiest dus niet om mantelzorger te worden, het overkomt hem of haar. De mantelzorger accepteert uit liefde voor zijn of haar naaste de zorg voor zijn/haar naaste en gaat onbetaald hulp bieden opdat de naaste zo lang mogelijk thuis kan blijven wonen en in de samenleving kan blijven functioneren. Met deze definitie sluit ik aan bij de organisatie van de mantelzorg door de overheid tot 1 januari 2015.

Mantelzorgbeleid van de overheid tot 1-1-2015, in mijn bewoordingen: Personen die in een aantal opeenvolgende jaren het eigen risico van de ziektekostenverzekering volledig verbruikten werden daarmee tot de categorie "chronisch zieken en/of gehandicapten" gerekend. Deze "chronisch zieken en/of gehandicapten" ontvingen van het CAK (Centraal Administratie Kantoor) jaarlijks een aanzienlijk bedrag als (financiële) compensatie voor de hoge ziektekosten die deze personen jaar in jaar uit kwijt waren. Aan deze "chronisch zieken en/of gehandicapten" werd gevraagd of er in hun nabijheid een naaste was die de "chronisch zieke en/of gehandicapte" voortdurende hulp en zorg bood en daardoor in aanmerking kwam voor het zgn. mantelzorgcompliment. Het zgn. mantelzorgcompliment betrof een aanzienlijke financiële attentie die, nadat de mantelzorger daar toestemming voor had gegeven, op de rekening van de mantelzorger werd gestort. De financiële administratie en uitbetaling van het zgn. mantelzorgcompliment was in handen van de SVB (Sociale Verzekerings Bank). Bij het ingaan van de WMO 2015 zijn de namen en gegevens van de "chronisch zieken en/of gehandicapten" en van de mantelzorgers, door resp. CAK en SVB aan de desbetreffende gemeenten doorgegeven, (onder het voorbehoud dat ze daar geen bezwaar tegen hadden).

Met het ingaan van de WMO 2015 zijn de compensatieregeling voor de "chronisch zieken en/of gehandicapten" en de regeling voor de uitkering van de zgn. mantelzorgcomplimenten komen te vervallen, en zijn de Rijksgelden voor die regelingen grotendeels naar de desbetreffende gemeenten gegaan. Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de zorgtaken op grond van de WMO2015. Dat betekent o.a. dat zij verantwoordelijk zijn geworden voor de (voormalige) AWBZ taak 'begeleiding' (individueel en in groepsverband=dagbesteding) en voor het ontwikkelen van mantelzorgbeleid. Elke gemeente heeft een grote vrijheid in het ontwikkelen van eigen specifiek gemeentelijk beleid.

Welnu; Het beleid van de gemeente Dalfsen is erop gericht om: citaat, 'iedereen zo lang mogelijk op EIGEN KRACHT en naar eigen behoefte mee te laten doen in de samenleving'.

Eigen kracht betekent volgens de gemeente Dalfsen dat 'er vaker een beroep wordt gedaan c.q. moet worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van de burger en zijn omgeving, (vrienden, familie, burens, vrijwilligers, etc. etc.)'.

En nu de praktijk; Uit eigen ervaring en waarneming weet en zie ik dat er een grote groep inwoners is die NIET op EIGEN KRACHT aan de samenleving kunnen deelnemen. Veelal betreft het personen die chronisch ziek en/of gehandicapt zijn. Bijvoorbeeld: personen met een vorm van dementie (w.o. Alzheimer), met een aangeboren of niet-aangeboren hersenziekte (herseninfectie, hersenbloeding, MS, ALS, Parkinson, zwakzinnigheid etc. etc.), met een vorm van kanker, met een geestelijke of lichamelijke handicap, met een vorm van kanker, met aids, zij die terminaal zijn, enz. enz. (deze lijst is niet compleet). De WMO2015 gaat ervan uit dat de chronisch zieken en/of gehandicapten zo lang mogelijk thuis blijven wonen, en ook de meeste chronisch zieken en/of gehandicapten willen het liefst zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Het zijn de 'echte' mantelzorgers die dag in dag uit de chronisch zieke en/of gehandicapte met zorg en hulp ondersteunen opdat de chronisch zieke en/of gehandicapte thuis kan blijven wonen en in de samenleving kan blijven functioneren. De 'echte' mantelzorgers voorkomen daarmee dat een beroep moet worden gedaan op 'langdurige zorg' en opname in tehuizen noodzakelijk wordt.

- Persoonlijke tussenopmerking, heel wrang, op blz. 11 van de nota staat onder de kop Mantelzorg: 'Het mantelzorgbeleid versterkt het Wmo- en jeugdzorgbeleid. Voldoende aandacht voor de mantelzorger werkt namelijk preventief voor de Wmo en Jeugdwet.' ????

Niettemin, zoals gezegd, de gemeente Dalfsen kiest voor 'de brede definitie van mantelzorg'. Waarom deze keuze, wordt niet onderbouwd.

Het heeft, volgens mij, wel tot gevolg dat de 'echte' mantelzorgers de hulp en ondersteuning missen die zij zo hard nodig hebben. Zij zullen het gevoel hebben dat ze aan hun 'lot' worden overgelaten. Per saldo zullen de 'echte' mantelzorgers zwaarder worden belast.

Hoe moet het dan wel.?; In de bijeenkomst van de participatieraad heb ik al aangegeven dat er volgens mij maar twee opties zijn waarmee de 'echte' mantelzorgers daadwerkelijk en effectief kunnen worden ondersteund:

- 1, Een structurele, financiële tegemoetkoming in de vorm van het mantelzorgcompliment, waardoor en waarmee de 'echte' mantelzorgers aan vrijwilligers die de mantelzorg ondersteunen, een attentie kunnen geven.
- 2, Toegang tot een per buurt georganiseerd, up to date, door een betaalde mantelzorgcoach aangestuurd, netwerk van vrijwilligers op wie de 'echte' mantelzorg zo nodig een beroep kan doen.

Maar wat doet de gemeente Dalfsen? Die geeft het mantelzorggeld liever uit aan:

- Onderzoek, het ARCON onderzoek,
- Beleidsambtenaren om dikke nota's te schrijven,
- WMO-consulenten die de toegang tot de nieuwe (AWBZ) taak 'begeleiding' moeten bewaken, en bij de 'keukentafelgesprekken' ook op zoek moeten gaan naar mantelzorgers,
- Organisaties die mantelzorgers kunnen ondersteunen,
- Sprekers en deskundigen die informatie geven over mantelzorg en over het ziektebeeld van de chronisch zieke,
- Cursussen voor mantelzorgers,
- Ontspanningsactiviteiten,
- En at last en not at least aan: Waardering plus Waardering.

Samenvattend, luidt mijn advies aan het gemeentebestuur van Dalfsen: Krijg via het CAK, de SVB en het medisch circuit, -wijkverpleegkundige, thuiszorgorganisaties, en huisartsen-, zicht op de 'echte' mantelzorgers, en ondersteun die daadwerkelijk (d.w.z. met daad en niet met raad). Want zij zijn voor de ondersteuning van de chronisch zieke en/of gehandicapte cruciaal en zij hebben het ongelooflijk zwaar.

Dalfsen, 1 augustus 2015, A. W

p.s. Ik schrijf deze persoonlijke open brief niet om er zelf beter van te worden, maar ik doe dit voor alle andere 'echte' mantelzorgers.